Servicedocument Fraude in de beroepspraktijkvorming (bpv) versie 23-12-2025

Dit document geeft informatie over vormen van fraude in de bpv die tot nu toe bekend zijn en biedt tips die de mogelijkheid tot frauderen voorkomen cq verkleinen en roept op tot het melden van fraude.

Beroepspraktijkvorming is een onlosmakelijk onderdeel van een mbo-opleiding en wordt meegenomen in de weging van de examencommissies om tot een diploma te komen. Criminele organisaties of individuen bieden creatieve manieren aan waarmee studenten de benodigde vereisten voor een voldoende BPV kunnen aantonen om een diploma te kunnen ontvangen. Er zijn gevallen bekend waarbij er een combinatie is van diverse soorten fraude om aan een diploma te komen. Denk hierbij aan fraude met evc's en/of identiteitsfraude. Let wel: het komt voor dat gegevens van erkende leerbedrijven misbruikt worden waarbij het leerbedrijf te goeder trouw is en niet wetend is dat ook zij slachtoffer van fraude zijn.
In dit document beperken we ons tot fraude in de bpv.

Wettelijk kader
Artikel 7.2.8 van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Het bedrijf dat of de organisatie die de beroepspraktijkvorming verzorgt, draagt zorg voor de begeleiding van de studenten binnen het bedrijf. Het bevoegd gezag beoordeelt of de student de beroepspraktijkvorming met een positieve beoordeling heeft voltooid. Het bevoegd gezag betrekt bij die beoordeling het oordeel van het bedrijf onderscheidenlijk de organisatie, met inachtneming van de desbetreffende in de onderwijs- en examenregeling op te nemen regels.

Artikel 7.2.9 van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs:
Indien het bevoegd gezag en de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven na het sluiten van de in artikel 7.2.8 bedoelde overeenkomst vaststellen dat de praktijkplaats niet of niet volledig beschikbaar is, de begeleiding tekortschiet of ontbreekt, het bedrijf of de organisatie niet langer beschikt over een gunstige beoordeling als bedoeld in artikel 1.5.3, of sprake is van andere omstandigheden die maken dat de beroepspraktijkvorming niet naar behoren zal kunnen plaatsvinden, bevordert het bevoegd gezag, na overleg met het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, dat een toereikende vervangende voorziening beschikbaar wordt gesteld.

Sectoren waar bpv fraude voorkomt
Uit een recente bevraging (3-10-2025) van scholen is gebleken dat fraude in alle sectoren voorkomt. Bij de sector Zorg/Welzijn (ZWS) zijn de meeste gevallen bekend, gevolgd door Techniek&Gebouwde Omgeving (TGO), Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem (MTLM) en Voedsel, groen en gastvrijheid (VGG).

Fase in de bpv waarbij fraude voorkomt
1. Fraude bij de totstandkoming en inhoud van de praktijkovereenkomst

Wat zien we:
- Onjuiste gegevens op de praktijkovereenkomst (POK) / valse handtekening
- Identiteitsfraude van de praktijkbegeleider (degene die de begeleiding doet is niet bevoegd maar geeft zich uit voor een bevoegde persoon)
- Het bedrijf blijkt niet te bestaan, er is sprake van een "'spookzorginstelling"/ fictief leerbedrijf / lege bv
- Vervalst emailadres (lijkt op regulier emailadres van een erkend bpv-bedrijf)

2. Fraude bij de uitvoering van de bpv

Wat zien we:

- Afspraak voor een bpv bezoek vindt plaats op een neutrale plaats (niet zijnde het adres van de stageverlener). Als argument in de zorg wordt bijv aangegeven dat cliënten in de thuiszorg het niet op prijs stellen.
- Opdrachten worden ingeleverd en lijken qua inhoudelijke beantwoording op elkaar (plagiaat)
- Minder- of geen begeleiding op de werkplek
- Te veel studenten ingeschreven op één werkplek (waardoor gezien de stage-opdrachten onvoldoende leerervaring kan worden opgedaan)
- Ontbreken van een praktijkopleider bij het leerbedrijf
- Er vindt géén bpv plaats, maar de student betaalt een niet bij het leerbedrijf bekende/ bevoegde bpv-begeleider om stageopdrachten en stage-uren af te tekenen (afkoopstage)

3. Fraude bij de beoordeling van de bpv

Wat zien we:

- Urenstaten die afgetekend zijn maar de bpv-uren zijn die niet gevolgd
- Positief beoordeelde examens die niet afgelegd zijn in de praktijk (ook plagiaat)
- Valse handtekeningen van een beoordelaar

Tips ter voorkoming van fraude per fase

1. Tips bij de totstandkoming en inhoud van de praktijkovereenkomst

- Bij twijfels over de contactgegevens; neem contact op met het officiële (hoofdkantoor-)adres uit Stagemarkt en verifieer de gegevens.
- Accepteer niet zonder controle particuliere mailadressen, zoals een gmail of hotmail mail-adres
- Controleer of de handtekening overeenkomt met de persoon die tekenbevoegd is
- Zorg ervoor dat de Praktijkovereenkomst (BPVO / POK) vóór de start van de BPV door alle partijen getekend is.

2. Tips bij de uitvoering van de bpv

- Plan voldoende (minimaal 3 conform stagepact) contactmomenten in met de drie partijen (student, bpv-begeleider en praktijkopleider) waarvan minimaal één contactmoment op de locatie waar de student stageloopt. Stel hierbij ook gerichte vragen over het geleerde in de praktijk.
- Ga ook eens onaangekondigd op bezoek.
- Accepteer geen gesprek op een neutrale locatie. Gesprekken met student en bpv-begeleider vinden altijd plaats op een locatie van het leerbedrijf.
- Investeer in een duurzame relatie met je bpv bedrijven (ken elkaar!)

3. Tips bij de beoordeling van de bpv

- Wees alert op signalen als student op school niet goed meekomt maar wel hoge scores/beoordelingen haalt in de bpv.
- Check op plagiaat via je systeem op school.
- Examineer binnen school
- Neem steekproeven af bij examens in de praktijk
- Waarschuw studenten in de voorbereiding op de bpv en neem informatie op in het BPV handboek van de school.

4. Overige tips

- Ontwikkel, communiceer en handhaaf een schoolbreed beleid tav fraude.
- Zet fraudebestrijding/ondermijning structureel op de agenda binnen alle geledingen van de school.
- Zorg voor één verzamelpunt van signalen over fraude binnen je school.

- Zorg dat je intern de juiste personen weet te vinden om samen evt situaties te onderzoeken. Initieer hiervoor ook een teamoverstijgend overleg zodat signalen bij elkaar komen en afdelingen elkaar kunnen ondersteunen ten behoeve van een integrale aanpak
- Meldt vermoedens van fraude altijd bij het interne meldpunt van je school en overweeg samen of- en naar welke externe organisatie de melding doorgestuurd wordt.
- Bij onderbuikgevoel / "'niet pluis gevoel"' / zoek verder naar bevestiging of geruststelling.
- Bij vermoedens van fraude ; draag zorgvuldig zorg voor hoor- en wederhoor van zowel student als leerbedrijf.
- Meldt klachten/signalen altijd via het klachtenformulier op de website van SBB. Zodoende komt het centraal binnen en houdt SBB zicht op signalen. Het is voor SBB belangrijk dat signalen altijd doorgegeven worden zodat zij een totaalbeeld hebben en ook kunnen handelen op basis van die signalen. Houd daarom zelf géén zwarte lijst bij maar communiceer direct met SBB als leerbedrijven niet voldoen aan de vereisten. Let wel: sommige leerbedrijven worden/zijn erkend omdat SBB de middelen/bewijzen mist om erkenning te onthouden of in te trekken ondanks dat er twijfels zijn. De school kan altijd zelf besluiten om geen studenten te plaatsen in een dergelijk leerbedrijf.
- Wees alert en ondersteun studenten die nog geen bpv bedrijf gevonden hebben (ter voorkoming dat ze op zoek gaan naar "'slimme"' alternatieven)
- Neem in je beleid op- en kondig dit ook voorafgaand aan een bezoek aan- dat je een controle op identiteit doet van de praktijkopleider.
- Zet nooit je eigen veiligheid, die van een collega of student op het spel.

Wat te doen bij (vermoeden van) fraude?

- Neem zo snel mogelijk contact op met SBB. SBB kan op basis van onderzoek een erkenning (tijdelijk) intrekken Een melding kan je via deze link doen: Klacht over leerbedrijf? Zo meldt u het bij SBB**.** Om te voorkomen dat signalen bij individuele medewerkers terechtkomen en SBB geen totaalbeeld heeft, is het aan te bevelen om altijd centraal te melden.

- De school kan de praktijkovereenkomst met de student en het leerbedrijf over een bepaalde bpv tussentijds ontbinden in de gevallen die zijn aangegeven in de praktijkovereenkomst. Daar hoort een zorgvuldige procedure bij met de voorwaarden waaronder de praktijkovereenkomst tussentijds kan worden ontbonden. Eén van die voorwaarden is dat de beëindiging altijd schriftelijk en met opgaaf van redenen gebeurt.
  Zie voor meer details hoofdstuk 3 : https://www.mboraad.nl/publicaties/servicedocument-praktijkovereenkomst .

- Informeer de examencommissie (en het bevoegd gezag) zo snel mogelijk over mogelijk onterecht uitgegeven beoordelingen.

- Stem met de jurist af over vervolgstappen over juridische consequenties (zoals het niet uitgeven of intrekken van een diploma)

Voor specifieke vragen en advies:

- Via het Kennispunt MBO Beroepspraktijkvorming: bpv@kennispuntmbo.nl.